

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/114/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4221203124
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4221203124.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a JUDr. Táne Šefčíkovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B. A., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, dieťa matky: C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., F. XXXX/X, zastúpená: JUDr. Lívia Kňazíková, advokátka so sídlom Nám. M.R. Štefánika č. 6, Komárno a otca: G. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, XXXXX G., Nemecká spolková republika, zastúpený: JUDr. Gabriel Szabó, advokát so sídlom Kostolné nám. 32, Kolárovo, o zvýšenie vyživovacej povinnosti otca a o rozšírenie styku otca s maloletou, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 12P/132/2021-364 z 6. júna 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zvýšení vyživovacej povinnosti otca na maloletú, v závislom výroku o zročnom výživnom a vo výroku o zmene rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 9P/195/2018-163 zo dňa 24.09.2019 v časti vyživovacej povinnosti, p o t v r d z u j e.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o úprave styku otca s maloletou a v závislom výroku o trovách konania z r u š u j e a v e c v r a c i a v tomto rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Komárno, ako súd prvej inštancie, zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú zo sumy 200,- eur mesačne na sumu 280,- eur mesačne počnúc dňom 20.09.2021, t. j. odo dňa podania návrhu (prvý výrok). Zároveň rozhodol, že výživné je splatné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa (druhý výrok). Zaoštalé výživné na maloletú za obdobie od 20.09.2021 do 31.05.2023 vo výške 1 629,26 eura povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 44,25 eur spolu s bežným výživným až do vyrovnania a to tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (tretí výrok). Návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti zamietol (štvrtý výrok). Ďalej upravil styk otca s maloletou každý tretí týždeň v mesiaci od pondelka od 8.00 hod. až do nedele do 16.00 hod. s tým, že bude realizovaný na adrese E., H. XX (piaty výrok). Tiež upravil styk otca s maloletou prostredníctvom telefonického kontaktu, resp. videokontaktu každý týždeň v utorok a v sobotu v čase od 17.00 hod. do 18.00 hod. (šiesty výrok). Matke uložil povinnosť maloleté dieťa riadne pripraviť a včas odovzdať otcovi v mieste bydliska maloletého dieťaťa, a otcovi povinnosť dieťa vrátiť riadne a včas na tom istom mieste (siedmy výrok). Tiež matke uložil povinnosť umožniť maloletému dieťaťu telefonický kontakt, resp. videokontakt súdom v stanovenom čase (ôsmy výrok). Nad rámec bežného styku upraveného v rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 9P/80/2020 (bez uvedenia čísla listu uvedeného rozsudku – poznámka odvolacieho súdu) zo dňa 23.08.2021 matke uložil povinnosť dieťa pripraviť a odovzdať otcovi spolu s cestovným pasom vždy v mieste bydliska matky, a otcovi povinnosť riadne a včas vrátiť maloleté dieťa matke spolu s cestovným pasom vždy v mieste bydliska matky (deviaty výrok). Zároveň zmenil rozsudok Okresného

súdu Komárno 9P/95/2018 (bez uvedenia čísla listu predmetného rozsudku, ako aj bez označenia čísla konania - č. k. – poznámka odvolacieho súdu) zo dňa 24.9.2019 v časti o výživnom na maloleté dieťa (desiaty výrok). Taktiež zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Komárno 9P/80/2020 (bez uvedenia čísla listu rozsudku, ako aj bez označenia čísla konania - č. k. – poznámka odvolacieho súdu) zo dňa 23.08.2021 v časti o bežnom styku otca s maloletým dieťaťom a v časti realizácie komunikácie otca s maloletou telefonickým kontaktom alebo videokontaktom s tým, že vo zvyšku sa nemení úprava styku otca s maloletou (jedenásty výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (dvanásty výrok).

2. Prvoinštančný súd vec správne posúdil podľa § 26, § 62 ods. 2 až 5, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“) a dospel k záveru, že návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti nie je dôvodný, keďže predstavy otca o výkone striedavej osobnej starostlivosti na území Slovenskej republiky, keď on sám žije so svojou rodinou v Nemecku (manželka, maloleté dieťa narodené XX.XX.XXXX a toho času očakávané narodenie ďalšieho dieťaťa) sa javia ako nereálne a nekorešponujú so záujmami ani jedného jeho maloletého dieťaťa, pričom otec nevyužíval ani doposiaľ upravený styk počas týždňa a tento priestor prenechával svojej matke. Za predpokladu vzdania sa príjmu zo strany otca by tým utrpela predovšetkým jeho súčasná rodina, ktorá je odkázaná na jeho príjem, vzhľadom na aktuálnu materskú dovolenku manželky otca a je ťažko predstaviteľné, ako by každý druhý týždeň cestoval so svojou tehotnou manželkou a ešte nie ročným dieťaťom z Nemecka na územie Slovenskej republiky, ktorá úprava rodičovských práv by bola v rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, je nedomyslená a nereálna. I keď otec deklaroval svoj záujem cestovať za maloletou, jeho správanie tomu nenasvedčovalo, opakovane sa nedostavil na pojednávanie, teda nebolo pre neho prioritné cestovať na krátky čas, ani navštevovať maloletú počas doposiaľ upraveného styku. Jeho žiadaný model by neprímerane zaťažil aj jeho aktuálnu rodinu, ktorá by v dvojtyždňových intervaloch musela absolvovať množstvo kilometrov a meniť rodinné prostredie. Maloletá považuje za výchovné prostredie domácnosť matky, s ktorou má veľmi kladný vzťah, predstavuje pre ňu stabilitu, pričom zmena výchovného prostredia nie je vhodným riešením na konflikty medzi rodičmi a otcom navrhovaná zmena výchovného prostredia maloletej by veľmi výrazným spôsobom zmenila pomery nielen osobného, ale aj finančného charakteru na jeho strane. Poukázal na výpoveď svedkyne – manželky otca, podľa ktorej neuvažovali do budúcnosti o spôsobe realizácie striedavej osobnej starostlivosti, aj keď ich dieťa nastúpi na povinnú školskú dochádzku, teda aktivita otca sa javila byť unáhlená a účelová ako obrana proti návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Tiež poukázal na absenciu schopnosti rodičov spolu komunikovať a poukázal na stabilné prostredie u matky, kde maloletá dlhé roky žije, nezistil v jej starostlivosti žiadne nedostatky a teda nevzhliadol dôvod na zmenu výchovného prostredia. Tiež poukázal na správu riaditeľky materskej školy a vrúcny vzťah maloletej k matke, z ktorého dôvodu návrh otca na nariadenie znaleckého dokazovania zamietol z dôvodu jeho nehospodárnosti a nedôvodnosti. Pokiaľ otec prejavoval záujem o častejší kontakt s maloletou, stanovený rozsah styku každý tretí týždeň mu vytvára priestor na pricestovanie za maloletou a možnosť sa jej aktívne venovať. Vzhľadom na doposiaľ realizovaný styk v domácnosti starej matky z otcovej strany, nezistil prekážku brániacu tomu, aby sa styk realizoval na danom mieste (uvedené potvrdil samotný otec), z ktorého dôvodu predmetné miesto vymedzil aj v rozsudku. Otcovi vyhovel v požiadavke na telefonický kontakt s maloletou dvakrát za týždeň, čo môže napomáhať k vytváraniu silnejších väzieb medzi otcom a dieťaťom. Vzhľadom na doteraz bez problémov realizovaný styk počas vianočných a letných prázdnin nezistil súd prvej inštancie dôvod na zmenu v danej časti, v ktorej ponechal predchádzajúci rozsudok nezmenený. Návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti považoval za dôvodný, vzhľadom na poslednú úpravu o vyživovacej povinnosti v roku 2019, od ktorej doby došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletej, ktorá začala navštevovať materskú školu a zvýšili sa aj výdavky na ňu priamoúmerne s pribúdajúcim vekom a cien spotrebného koša, pričom k zmene pomerov došlo aj na strane matky zvýšením jej príjmu zo sumy 220,- eur na sumu 650,- eur mesačne. Zmenu pomerov konštatoval aj na strane otca, ktorému pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, ako aj zvýšenie jeho príjmu, ktorý otec v konaní preukazoval vo výške 1 100,- eur netto mesačne, avšak jeho životné náklady vysoko presahovali ním preukázaný príjem, o čom svedčí aj životná úroveň otca premietajúca sa v jeho bytových možnostiach, ako aj mesačných výdavkoch spolu predstavujúcich minimálne sumu 2 000,- eur. Z počiatku otec uvádzal nájomné za užívanie bytu vo výške 650,- eur, avšak v priebehu konania bol schopný zmeniť bytové pomery s nájomom 1 550,- eur. Poukázal na aktuálnu situáciu, keď maloletá je pred nástupom na povinnú školskú dochádzku a vzhľadom na ustálenú súdnu prax, ako aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť otca, vychádzal pri určovaní výživného zo sumy 2 000,- eur, z ktorej sumy za primerané považoval výživné vo výške 280,- eur, ktoré zodpovedá 14 %. Podľa prvoinštančného súdu je povinná každá osoba s vyživovacou povinnosťou

si nastaviť pracovné aktivity tak, aby bola schopná si plniť vyživovaciu povinnosť, ktorá je zákonnou povinnosťou oboch rodičov. Počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti ustálil od podania návrhu t. j. od 20.09.2021, pričom ročné výživné za čas od 20.09.2021 do 31.05.2023 vo výške 1 629,26 eura, povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 44,25 eura spolu s bežným výživným podľa § 232 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), v zmysle ktorých bude suma ročného výživného uhradená do troch rokov.

3. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie a to konkrétne do výroku o výživnom, ako aj o úprave styku a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Nesúhlasil so zvýšením vyživovacej povinnosti ani so zaostalým výživným. Pokiaľ matka podala návrh z dôvodu odsťahovania sa od svojho otca a v dôsledku toho zvýšenia jej výdavkov, poukázal aj na zvýšenie jej príjmov zo sumy 220,- eur mesačne na sumu 650,- eur mesačne, nakoľko sa zamestnala a do jej majetku pribudol aj byt v E.. Spochybňoval výdavky na stravu maloletej vo výške 150,- eur mesačne vyčíslené matkou, keďže maloletá sa stravuje v škôlke a za premrštené považoval tiež výdavky na ošatenie ako aj obuv vo výške 130,- eur, ako aj ďalšie výdavky na maloletú uvedené matkou, pričom z rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, že by matka takto prezentované výdavky aj preukázala, keďže nepredložila žiadny doklad o mesačných výdavkoch. Poukázal na ďalšiu zmenu na jeho strane a to v súvislosti s narodením jeho druhého dieťaťa z terajšieho manželstva, pričom manželka je tehotná s tretím dieťaťom. Nebolo mu zrejmé, ako súd prvej inštancie dospel k záveru o jeho mesačných výdavkoch spolu minimálne vo výške 2 000,- eur, ktorý záver vôbec okresný súd neodôvodnil a nevyplýva nielen z rozsudku, ale ani z jeho vyjadrení, keďže jeho mesačné výdavky okrem výživného na maloletú a ďalšie dieťa predstavujú cca 1 055,- eur (50,- eur za telefón, 150,- eur na potraviny, 80,- eur na poistenie a 775,- eur za byt, spolu so zálohovými platbami), teda suma 2 000,- eur nie je výlučne jeho výdavkom, ale ide o spoločný výdavok aj jeho ďalších členov rodiny, na uhrádzaní ktorých sa podieľa aj manželka. Vyčítal prvoinštančnému súdu neprihliadnutie na podstatné zníženie jeho príjmu, keďže každý mesiac bude pracovať iba tri týždne z dôvodu úpravy styku na jeden týždeň s maloletou, z ktorého dôvodu sa bude môcť zamestnať len na polovičný úväzok, pretože mu zamestnávateľ nebude akceptovať zníženie počtu odpracovaných hodín, v dôsledku čoho jeho príjem poklesne o 25% až 50% v závislosti od ochoty zamestnávateľa tolerovať jeho pravidelné cesty na Slovensko. Z rozsudku okresného súdu nevyplýva, o akú sumu sa mal zvýšiť jeho príjem, resp. odôvodnenie znížiť pre zvýšenie počtu vyživovacích povinností, aby bolo možné konštatovať, že táto zmena pomerov nastala v takej miere, že odôvodňuje zvýšenie naposledy určeného výživného. Taktiež okresný súd nemal preukázanú takú zmenu pomerov na jeho strane, na základe ktorej by bolo možné konštatovať jeho schopnosť prispievať na výživu maloletej vyšším výživným, než je suma 200,- eur mesačne. Maloletá bude navyše u matky o cca 1-inu času menej ako doposiaľ, počas ktorej doby budú výdavky s maloletou na jeho strane, preto by sa aktuálne určené výživné malo znížiť rovnako o 1-inu. Dlhodobo žije a pracuje v Nemecku a cesta na Slovensko trvá 10 hodín, pričom prvoinštančný súd túto skutočnosť nezohľadnil a upravil jeho styk od pondelka od 8.00 hod. do nedele do 16.00 hod. na adrese E., H. XX, podľa ktorého určenia styku nebude mať dostatok času na cestu späť do Nemecka a následne nastúpiť do práce, preto žiadal upraviť styk s maloletou každý tretí týždeň v mesiaci od soboty od 14.00 hod. do nasledujúcej soboty do 14.00 hod., prípadne od nedele od 9.00 hod. do soboty do 19.00 hod. a to bez uvedenia adresy na realizáciu styku. Doteraz realizovaný styk v domácnosti jeho matky na adrese E., H. XX nie je dôvodom na vymedzenie tejto adresy v rozsudku ako miesta styku, pretože ide o neprimerané obmedzenie, nevytvárajúce mu priestor na aktívny styk, v dôsledku čoho nebudú môcť stráviť čas mimo uvedenej adresy, preto nesúhlasil s uvedením adresy styku v rozhodnutí súdu. Zároveň žiadal, aby bola matke uložená povinnosť pri každom styku pripraviť a odovzdať mu maloletú s jej cestovným pasom, teda aby túto povinnosť nemala iba nad rámec bežného styku, ale v mieste bydliska maloletej a nie v mieste bydliska matky s tým, že súhlasil s jeho povinnosťou maloletú odovzdať opätovne v mieste bydliska dieťaťa a nie matky. Taktiež vyčítal nesprávne vymedzený časový rozsah jeho styku prostredníctvom telefonického kontaktu, resp. videokontaktu každý utorok a v sobotu v čase od 17.00 hod. do 18.00 hod., keďže je zamestnaný a nie je schopný vždy daný čas dodržať, nakoľko sa môže nachádzať aj na pracovisku, preto žiadal tento styk vymedziť minimálne štyrikrát do týždňa v čase od 19.00 hod. do 20.00 hod. s tým, že ponechal určenie konkrétnych dní na rozhodnutí súdu. Namietal tiež nedostatočné a nepresvedčivé odpovede v rozhodnutí súdu prvej inštancie na všetky

dôležité otázky, nevykonanie dostatočného dokazovania a vykonané dokazovanie nevyhodnotil okresný súd jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach. Z dôvodu absencie riadneho odôvodnenia rozhodnutia nepovažoval napadnutý rozsudok za presvedčivý a preskúmateľný, keďže v ňom chýba argumentácia súdu, na základe akých dôkazov a akých myšlienkových úvah pri aplikácii konkrétnych ustanovení zákona dospel k záveru o primeranosti stanoveného výživného a tiež, že zodpovedá odôvodneným potrebám maloletej, ale aj jeho schopnostiam a majetkovým pomerom ako aj matky, ktorej príjem a majetok sa zvýšili. Nedostatočným odôvodnením rozhodnutia bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces a nedostatočné zistenie skutkového stavu, neprihliadnutie na jeho bydlisko v Nemecku a cestu na Slovensko v trvaní desiatich hodín, malo za následok nesprávne právne posúdenie veci, keďže okresný súd na vec neaplikoval všetky náležité ustanovenia zákona.

6. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

7. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku o výživnom a styku otca s maloletou ako vecne správny potvrdiť, vzhľadom na správne závery prvoinštančného súdu o podstatnej zmene pomerov tak na strane rodičov, ako aj na strane maloletej v súvislosti so zvýšením výdavkov na jej osobu, z dôvodu jej veku ako aj nárastu cien. Podľa matky okresný súd správne konštatoval otcom presahujúce výdavky ním deklarovaný príjem 1 100,- eur, z ktorého dôvodu sa javí byť príjem otca reálne vyšší a tiež je predpoklad, že otcom prezentovaný príjem nezodpovedá skutočnosti a otec účelovo súd zavádzal ponížením svojho príjmu a skreslením jeho majetkových pomerov. Stotožnila sa tiež so závermi súdu prvej inštancie ohľadne úpravy styku otca s maloletou, kedy došlo k rozšíreniu styku na jeden týždeň v mesiaci, ako aj v časti styku ohľadne telefonického kontaktu, resp. videokontaktu, pričom námietku otca ohľadne posunu času na neskoršiu hodinu v súvislosti s pracovnými povinnosťami otca považovala za účelovú a zavádzajúcu, keďže na jednej strane tvrdil, že pracuje minimálne a na druhej strane uvádzal prítomnosť v práci do neskorých večerných hodín.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 CMP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zvýšení vyživovacej povinnosti otca na maloletú, v závislom výroku o zročnom výživnom a vo výroku o zmene rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 9P/195/2018-163 zo dňa 24.09.2019 v časti vyživovacej povinnosti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

9. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku ohľadne rozšírenia styku otca s maloletou a v závislom výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec vrátil v tomto rozsahu okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

10. Pokiaľ ide o výrok o zamietnutí návrhu otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, v uvedenej časti nebol rozsudok napadnutý odvolaním, preto nadobudol právoplatnosť.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vo výroku o zvýšení vyživovacej povinnosti otca vecne správne. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky otca a dospel k záveru, že tieto nie sú opodstatnené pre zmenu rozhodnutia okresného súdu v uvedenom výroku.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bolo o vyživovacej povinnosti otca na maloletú rozhodované v konaní o rozvod manželstva vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 9P/195/2018, v ktorom konaní bolo rozsudkom č. k. 9P/195/2018 - 163 zo dňa 24.09.2019 rozvedené manželstvo rodičov a zároveň bola schválená rodičovská dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej tak, že bola na čas po rozvode zverená do osobnej starostlivosti matky, s rodičovskými právami a povinnosťami patriacimi obom rodičom a otec sa zaviazal k vyživovacej povinnosti vo výške 100,- eur mesačne počnúc od právoplatnosti rozsudku a od 01.12.2019 vo výške 200,- eur mesačne. Predmetný rozsudok neobsahoval odôvodnenie vzhľadom na vzdanie sa práva podať odvolanie účastníkmi konania po vyhlásení rozsudku, avšak je nepochybné, že matka v tom čase poberala rodičovský príspevok,

nakoľko bola s maloletou na materskej dovolenke, a to vo výške 220,70 eura, maloletá mala v tom čase 3 roky, rodičia nemali ďalšie vyživovacie povinnosti a matka žila v spoločnej domácnosti so svojim otcom. Ďalej bolo zistené z návrhu otca, že tento deklaroval príjem približne vo výške 2 200,- eur mesačne s tým, že jeho výdavky sa pohybovali vo výške 1 800,- eur na mesiac, v čom boli výdavky na bývanie a s vedením spoločnej domácnosti, keďže až do prerušenia spolužitia žili rodičia s maloletou v Nemecku v trojizbovom byte. V súčasnosti už maloletá navštevuje materskú školu a to od septembra 2023 nastúpi povinnú školskú dochádzku a žije s matkou v samostatnom byte, ktorý matka nadobudla do vlastníctva, pričom jej čistý mesačný príjem je aktuálne 650,- eur. U matky teda nastala taktiež zmena pomerov a to v súvislosti so zvýšením príjmu a zlepšili sa aj jej majetkové pomery nadobudnutím vlastníctva k bytu.

14. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine).

15. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

16. Z ustanovení ZoR vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného.

17. Na strane oprávneného treba skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba základné nároky dieťaťa, ale sú dané širšie, a to potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi, ktoré závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám a starať sa o seba. Na odôvodnené potreby oprávneného bezprostredne vplyvajú schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Ak sú tieto obmedzené, je zrejmé, že odôvodnenými budú môcť byť len bežné potreby nepresahujúce obvyklú základnú mieru potrieb oprávneného. Naopak pri vyššej životnej úrovni povinného môžu pod odôvodnené potreby spadať napr. vyššie uvedená tvorba úspor, ktorá síce nie je nevyhnutná, avšak môže dopomôcť k rozvoju oprávneného dieťaťa. Rozhodujúce sú vždy reálne zárobkové možnosti povinného dané ako jeho subjektívnymi vlastnosťami (vzdelaním, skúsenosťami, fyzickými možnosťami), tak objektívnymi skutočnosťami, ako je najmä prítomnosť pracovných príležitostí.

18. Na strane povinného súd prihliada na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Zohľadňujú sa aj jeho majetkové pomery a to, či má vyživovaciu povinnosť voči iným osobám. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd prihliada na druhej strane i vtedy, ak povinný bez náležitého odôvodnenia na seba berie neprimerané majetkové riziká, pochybne investuje, berie nevýhodné pôžičky, príp. sa vzdá lepších zárobkov, výhodnejšieho zamestnania a pod. Pri zmene zamestnania povinného na zamestnanie s nižším zárobkom súd povinne skúma okolnosti, za ktorých k uvedenej zmene došlo, a najmä či k nej došlo z dôležitých dôvodov, napr. zo zdravotných dôvodov povinného. V opačnom prípade by sa pri určovaní výživného vychádzalo zo schopností a možností povinného pred takouto zmenou zamestnania, resp. z majetkových pomerov, ktoré by tento mal, ak by svoj majetok nevystavoval neprimeraným majetkovým rizikám. Súd by v takomto prípade nemal brať ohľad na pokles príjmu povinného a pri určení výživného by mal vychádzať zo stavu, ako keby k zmene zamestnania povinného nedošlo. Pokiaľ sa preukáže, že na strane povinného došlo k poklesu alebo strate zárobku, či iného príjmu, súd musí skúmať dôvody, ktoré k tomu viedli (R 27/1970).

19. Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, plynie z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí. S povinnosťou rodičov venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného a duševného rozvoja sa nezhoduje, ak niektorý z rodičov mení

zbytočne alebo dokonca zámerne (v snahe docieľiť nižší rozsah vyživovacej povinnosti) doterajšie zamestnanie za menej výhodné.

20. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencialných príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potencialne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, príp. vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možností platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Potentialita príjmov znamená v reálnom použití v súlade s právnou normou situáciu, keď povinný nevyvíja dostatočnú aktivitu k tomu, aby svoje maloleté dieťa zabezpečil, aby maloleté dieťa malo uspokojené základné potreby, ktoré súvisia s jeho výživou a aj potreby, ktoré nie sú základné, ktoré sú nad rámec, ale súvisia s uspokojovaním možností, ktoré prináležia veku a potrebám maloletého dieťaťa. Potentialita teda znamená de facto, že povinný môže v daných podmienkach dosahovať zvýšený príjem než deklaruje v rozhodnom období. Podľa Ústavy Slovenskej republiky má však každý garantované základné právo na slobodnú voľbu povolania (hoci potencialita príjmov ju nepopiera) (z komentára k Zákonom o rodine, druhé prepracované a doplnené vydanie vydavateľstva Wolters Kluwer, rok 2014, str. 110), ale zákonodarcu umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah.

21. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

22. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 ZoR rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, len ak sa menia pomery. Znamená to teda, že nevyhnutnou podmienkou pre rozhodnutie súdu o zmene výživného je zmena pomerov. Zmenou pomerov v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom pre zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku, resp. v čase uzavretia dohody o výkone rodičovských práv a povinností.

23. Ak by sa v čase po rozhodnutí o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohode rodičov o výkone rodičovských práv a povinností zmenili pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť toto rozhodnutie alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov (strata zamestnania, závažné ochorenie a pod.), ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.).

24. Zákon však pod pojmom zmena pomerov rozumie len zmenu podstatnú a závažnú, nie zmeny krátkodobého charakteru. Malo by ísť o podstatné zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností alebo rozhodnutia súdu o schválení dohody rodičov o rodičovských právach a povinnostiach.

25. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

26. Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

27. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

28. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

29. Odvolací súd dodáva, že mimosporové konania sú ovládané vyhľadávacím princípom (tzv. materiálne konania), na čo nová právna úprava (CMP) reagovala ustanoveniami, ktoré poskytujú súdom dostatočný priestor na to, aby zistili stav veci. Súd preto „musí“ iniciatívne zasahovať do konania, najmä do dokazovania, čím na seba preberá významnú mieru dôkaznej iniciatívy. Keďže jedným z najdôležitejších princípov mimosporového konania je princíp ochrany verejného záujmu (čl. 1 CMP), súdy uplatňujú aj iné metódy konania než v sporovom konaní (napr. súd môže konať z úradnej povinnosti, uplatňuje sa v širšej miere vyšetrovací princíp, princíp oficiality, princíp materiálnej pravdy a pod.). Proces dokazovania ovláda vyšetrovacia zásada a súd je oprávnený vykonať aj dôkazy, ktoré nenavrhli účastníci konania (sleduje sa tým potreba zistenia „skutočného“ stavu vecí, ktorý bude určujúcim pre vydanie rozhodnutia). Na postup vykonávania dôkazov sa subsidiárne aplikuje CSP.

30. Správne súd prvej inštancie zisťoval podstatnú zmenu pomerov v súvislosti s dôvodnosťou návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti a skonštatoval zmenu pomerov na strane maloletej, na strane matky, ale aj na strane otca a to nielen v prospech zvýšenia vyživovacej povinnosti, ale aj zohľadnením pribudnutia vyživovacej povinnosti otca k dieťaťu z aktuálneho manželstva. Súd prvej inštancie správne aplikoval potencialitu príjmu otca, ktorý najskôr uvádzal čistý mesačný príjem vo výške 1 100,- eur, v priebehu konania už tvrdil svoj príjem vo výške 1 800,- eur, jeho manželka bola na materskej dovolenke s dieťaťom, ktoré sa narodilo dňa XX.XX.XXXX s materskými dávkami vo výške 400,- eur a otec deklaroval svoje výdavky, ktoré v súvislosti s päťizbovým bytom od 01.12.2022 predstavovali sumu 1 554,- eur. Navyše v konaní o rozvod manželstva otec uvádzal príjem 2 200,- eur, pričom zníženie príjmu nezdôvodnil, okrem obdobia pandémie.

31. Odvolací súd súhlasí so súdom prvej inštancie, že otcom deklarované príjmy sú v nižšej sume ako ním uvádzané životné náklady, pričom ak otec v odvolaní namietal, že jeho mesačné náklady okrem vyživovacej povinnosti k dvom maloletým deťom predstavujú len sumu 1 055,- eur, pretože sa na nákladoch bývania podieľa aj jeho manželka, tak odvolaciemu súdu nie je zrejmé, ako je na ďalšej polovici nákladov vo výške 1 055,- eur schopná sa podieľať manželka otca s príjmom vo výške cca 400,- eur, keď tiež má vyživovaciu povinnosť k dieťaťu s manželstvom.

32. Je pravdou, že na strane otca nastala zmena pomerov a to s tým, že mu pribudla vyživovacia povinnosť k dieťaťu z terajšieho manželstva, avšak z potencionálneho príjmu otca vo výške 2 000,- eur je v jeho schopnostiach prispievať na výživu maloletej zvýšeným výživným, aj keď len o sumu 80,- eur mesačne viac a to napriek tomu, že životné náklady na maloletú jednoznačne s pribúdajúcim vekom stúpili.

33. Podľa výplatných pások predložených otcom bol jeho zárobok v netto 1 155,- eur, avšak išlo o mzdu v režime skrátenej pracovnej doby, ktorej rozsah otec neobjasnil, podľa otca išlo o príjem v období pandémie. Otec však vo svojej výpovedi potvrdil príjem vo výške 1 800,- eur, pričom pracuje u rovnakého zamestnávateľa a teda pokles príjmu v porovnaní s príjmom, ktorým vykazoval v konaní o rozvod manželstva nijakým spôsobom nezdôvodnil.

34. Pokiaľ ide o matkou uvádzané výdavky na maloletú približne vo výške 400,- eur mesačne, námietka otca, týkajúca sa údajnej vysokej položky na stravu ako aj ošatenie a obuv maloletej, je podľa názoru odvolacieho súdu nedôvodná, pričom nie je potrebné, aby matka tieto výdavky dokladovala, resp. preukazovala pokladničnými dokladmi, keďže výdavky na stravu sú nepochybné a to bez ohľadu na to, že navštevuje materskú školu, pričom ide o výdavky na stravu aj počas víkendov, ide o dieťa vo veku vývinu a rastu, takže odvolací súd uvedenú výšku na stravu dieťaťa tvrdenú matkou nepovažoval za neprimeranú, tak ako ani výdavky na ošatenie a obuv, ktoré je z dôvodu rýchleho rastu dieťaťa v danom veku potrebné zakupovať pomerne často.

35. Za neopodstatnenú námietku otca považoval odvolací súd údajné zníženie výdavkov matkou na maloletú v súvislosti s jeho stykom s maloletou počas jedného týždňa v mesiaci, na ktorú skutočnosť nie je možné prihliadnuť a zároveň je potrebné dodať, že počas realizácie styku je rodič povinný znášať náklady na dieťa spojené či už so stravou, prípadne voľnočasovými aktivitami, teda tieto pochopiteľne vznikajúce výdavky nie je možné zohľadniť pri stanovení výšky vyživovacej povinnosti rodiča, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti.

36. Neopodstatnené boli aj argumenty otca, že sa mu údajne v budúcnosti zníži príjem v dôsledku realizácie styku s maloletou (počas jedného týždňa každý tretí týždeň v mesiaci), pretože ide predovšetkým o vôľu otca stretávať sa s maloletou súvisle v rozsahu jedného týždňa, čo môže mať zatiaľ len hypoteticky vplyv na príjem otca z pracovného pomeru, preto nie je možné prihliadať na prípadné budúce okolnosti. Povinnosťou otca však je si zariadiť pracovné povinnosti a príjem z neho tak, aby nedošlo k ohrozeniu jeho schopnosti plniť si vyživovacie povinnosti voči všetkým svojim deťom.

37. V danom prípade mal aj odvolací súd preukázanú dôvodnosť zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloletú.

38. Nesúhlas otca so skutkovými a právnymi závermi nemôže viesť k inému záveru odvolacieho súdu, pričom do práva účastníka nepatrí právo na to, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

39. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o vyživovacej povinnosti ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, vrátane závislého výroku o zročnom vyživnom ako aj výroku so zmenou rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 9P/195/2018-163 zo dňa 24.09.2019 v časti vyživovacej povinnosti.

40. Pokiaľ ide o rozšírenie styku otca s maloletou, odvolací súd zistil, že naposledy bol styk otca s maloletou upravený rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 9P/80/2020-54 zo dňa 23.08.2021, kedy bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej bol styk otca s maloletou upravený každú tretiu sobotu v mesiaci od 10.00 hod. do 15.00 hod., počas letných prázdnin od 01. augustového pondelka od 9.00 hod. s tým, že maloletá bude u otca nepretržite 21 dní a otec maloletú matke vráti 21. deň o 19.00 hod., každý nepárny rok počas Vianočných sviatkov a zimných prázdnin od 23.12. od 10.00 hod. do 06.01. nasledujúceho roka do 19.00 hod. a každý párný rok od 28.12. od 10.00 hod. do 08.01. nasledujúceho roka do 19.00 hod.

41. V priebehu konania o zvýšenie vyživovacej povinnosti, ktoré začalo na základe návrhu matky zo dňa 20.09.2021, podal otec návrh dňa 27.02.2023 o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej tak, že žiadal striedavú osobnú starostlivosť maloletej a to v rozsahu dvoch týždňov v jeho starostlivosti a dva týždne v starostlivosti matky, pričom za predpokladu nevyhovenia návrhu žiadal styk s maloletou rozšíriť s tým, že styk bude prebiehať v širšom rozsahu a to u starých rodičov zo strany otca, ktorý pracuje ako elektrikár s pracovnou dobou od 7.00 do 16.00 hod., aktuálne býva v päťizbovom byte s manželkou a ďalším dieťaťom pochádzajúcim z manželstva.

42. Z obsahu spisu bolo zistené, že v roku 2023 od januára do apríla sa otec s maloletou nestretol, teda nevyužíval styk upravený predchádzajúcim rozhodnutím. Počas konania sa účastníci konania pokúšali vo veci styku dohodnúť, bol pripravený návrh dohody zástupkyňou matky v rozsahu každý tretí týždeň od soboty do nedele u starých rodičov, ktorá dohoda však následne podpísaná nebola. Vzhľadom na vzťahy medzi rodičmi sa otec v priebehu konania domáhal zverenia maloletej do svojej výlučnej starostlivosti. Súd prvej inštancie upravil styk otca každý tretí týždeň v mesiaci od pondelka od 08:00 hod. do nedele do 16.00 hod. na adrese E., H. XX, čo je adresa starých rodičov zo strany otca, kde sa aj doposiaľ maloletá s otcom stretávala, prípadne tam trávila chvíle so starou matkou aj v čase, keď sa otec nedostavil na územie Slovenskej republiky za účelom stretnutia s dieťaťom a súd prvej inštancie rozšíril styk otca s maloletou s poukazom na záujem otca o častejší kontakt s maloletou a to v domácnosti starej matky z otcovej strany, keď nezistil prekážku brániacu realizácii styku na danom mieste.

43. V časti týkajúcej sa rozšírenia styku otca s maloletou je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné a tiež okresný súd vec nesprávne právne posúdil, pretože aj keď aplikoval správne právne normy, tieto nesprávne vyložil.

44. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

45. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril

žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

46. Odvolací súd predovšetkým poukazuje na to, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04). Podľa Ústavného súdu SR „Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, keď sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru“ (I. ÚS 243/07). Požiadavku na kvalitu súdneho rozhodnutia zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, či rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie musí byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie jeho prieskumu v rámci odvolacieho konania.

47. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť účastníkovi konania (sporovej strane podľa CSP), aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, ale zakladá aj procesnú vadu konania.

48. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009).

49. Odvolací súd dodáva, že dieťa má právo na kontakt s oboma rodičmi. Je logické, že pokiaľ je zverené do starostlivosti jedného z nich, a vo vzťahu k druhému je mu umožnené tráviť len vymedzený (v tomto prípade aj značne oklieštený) čas, je v prvom rade pre samotné dieťa náročné zvyknúť si na nový režim, adaptovať sa novým podmienkam keďže mnohokrát je vystavené dvom odlišným prostrediam, obklopené dvoma rôznymi svetmi, pričom stredobodom týchto svetov je vždy jeden alebo druhý rodič. Právo otca participovať na osobnej starostlivosti dieťaťa a jeho výchove je obmedzené už samotnou skutočnosťou, že dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky. Konflikty rodičov nemôžu byť riešené obmedzovaním, či zužovaním rozsahu styku otca s maloletým dieťaťom, ktorý by bol pomerne úzky, zďaleka nepribližujúci sa zásade rovnocennosti rodičov pri výkone ich osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

50. Určenie spôsobu, akým sa bude realizovať styk maloletého dieťaťa s rodičom súdom je vždy výsledkom konkrétnych skutkových okolností každej prejednávanej veci. Vďaka tomu potom môže súd prijať celkom jedinečné a konkrétne závery šité na mieru pre ten, ktorý prípad a dosiahnuť tak v súdnom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých sledovaný cieľ, t. j. najlepší záujem dieťaťa

a zachovanie práva rodičov na ich vzťah k maloletému dieťaťu. Preto ani nemôže reálne existovať ustálená rozhodovacia prax súdov ohľadom spôsobu určenia styku rodiča s maloletým dieťaťom a na tejto skutočnosti nemôže nič zmeniť ani existujúca rozhodovacia činnosť súdov v obdobných prípadoch, pretože každé jedno rozhodnutie je individuálne pre daný prípad a nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady i keby vykazovali rovnaké skutkové okolnosti.

51. Podstatou odvolacích námietok otca voči výroku o úprave styku bol mu nevyhovujúci časový rozsah od pondelka do nedele a to vzhľadom na 10 hodín cesty na územie SR a nedostatok času na cestu späť do Nemecka a následne zaradenie sa do práce s tým, že žiadal upraviť styk každý tretí týždeň v mesiaci od soboty od 14.00 hod. do nasledujúcej soboty do 14.00 hod., prípadne od nedele od 9.00 hod. do nasledujúcej soboty do 19.00 hod., avšak nesúhlasil s uvedením adresy realizácie styku, čo predstavovalo pre otca neprimerané obmedzenie.

52. Odvolací súd v uvedenom smere uvádza, že rozsudok súdu prvej inštancie týkajúci sa rozšírenia styku otca s maloletou postráda dostatočné dôvody, z ktorého dôvodu je nepreskúmateľný, keď súd prvej inštancie vôbec nezdôvodnil prečo a ako dospel k dôvodnosti úpravy styku otca každý tretí týždeň v rozsahu od pondelka od 8.00 hod. do nedele do 16.00 hod., neprihliadol vôbec na pracovnú dobu otca a tiež nezohľadnil vzdialenosť jeho bydliska v Nemecku od bydliska maloletej na území Slovenskej republiky. Nedostatočné dôvody považoval odvolací súd aj pri určení presného miesta realizácie styku na adrese starých rodičov zo strany otca a to napriek skutočnosti, že doposiaľ vzhľadom na bydlisko otca na území Nemecka, sa doteraz styk s maloletou uskutočňoval na adrese u starých rodičov, ktorá okolnosť sama o sebe, ale nie je bez ďalšieho dôvodom pre stanovenie presnej adresy na stretávanie sa otca s maloletou, pretože bráni možnosti otca s maloletou sa stretnúť na inom mieste, vzdialiť sa z danej adresy pre prípadné voľnočasové aktivity a podobne. Súd prvej inštancie nevzal do úvahy aktuálne blížiacu sa povinnú školskú dochádzku maloletej, teda nezohľadnil školské povinnosti maloletej, ktoré ju čakajú v krátkej dobe, jej nový denný režim a podobne.

53. Odvolacie námietky otca, preto v uvedenej časti považoval odvolací súd za dôvodné, keďže mal tiež za to, že rozsudok je v danej časti neúplný, nepresvedčivý a nepreskúmateľný, preto došlo k porušeniu práva otca na spravodlivý proces pre absenciu riadneho a dostatočného odôvodnenia rozhodnutia súdom prvej inštancie.

54. Preto rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa úpravy styku otca s maloletou vrátane telefonického kontaktu či videokontaktu a závislých výrokov o zmene predchádzajúceho rozhodnutia, o uložení povinnosti matke pripraviť maloletú na styk a povinnosti otca maloletú matke vrátiť, vrátane výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec vrátil v tomto rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

55. Úlohou súdu prvej inštancie bude vykonať náležité dokazovanie a to predovšetkým riadnym výsluchom účastníkov konania v súvislosti s rozhodnutím o rozšírení styku otca s maloletou. Za uvedeným účelom tiež zistí denný režim maloletej, jej aktuálne pomery, školské povinnosti či záujmovú činnosť, zdravotný stav a podobne. Taktiež je potrebné zistiť pomery na strane otca týkajúce sa jeho pracovnej doby a zohľadniť všetky relevantné skutočnosti v súvislosti s možnosťou otca tráviť na území Slovenskej republiky jeden týždeň v rozsahu a v časoch tak, aby to neohrozilo možnosť príchodu otca na územie Slovenskej republiky a taktiež po absolvovanom styku v trvaní jedného týždňa sa bezproblémovo zaradiť po niekoľko hodinovej ceste do pracovného procesu. Súd prvej inštancie taktiež zohľadní všetky relevantné skutočnosti ohľadne predstáv otca o mieste realizácie styku s maloletou a až po danom zistení zváži stanovenie presnej adresy na realizáciu styku. V tomto smere je potrebné nateraz dať otcovi za pravdu, že ide o neprimerané obmedzenie, bez ohľadu na okolnosť, že ide o prostredie, ktoré maloletá pozná, keďže ide o bydlisko starých rodičov zo strany otca, kde často chodila, či prespávala. Opätovne rozhodne aj o časovom rozsahu požadovaného telefonického kontaktu, prípadne videokontaktu a to s prihliadnutím na pracovnú dobu otca a teda plnenie jeho pracovných povinností, ale aj povinností či denného režimu maloletej tak, aby časový rozsah vyhovoval nielen otcovi z dôvodu jeho pracovných povinností, ale aj maloletej. Tiež posúdi miesto preberania a odovzdania maloletej pred a po ukončení doby styku, pretože týmto miestom by malo byť bydlisko dieťaťa a nie bydlisko matky.

56. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (391 ods. 2 CSP).

57. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trnave, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie vád neodstráni vady, následkom neodstránenia vád dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).